

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/44/2014
Identifikačné číslo spisu:	6013201527
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6013201527.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: Ing. F. V., nar. X. P. XXXX, bytom XXX XX C. XX, zastúpeného JUDr. Jánom Sitarčíkom, advokátom, Dr. Herza 20, 984 01 Lučenec, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne zo dňa 22. júla 2013 č. XXX XXX XXXX X, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/141/2013-32 zo dňa 14. januára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/141/2013-32 zo dňa 14. januára 2014 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. júla 2013 z r u š u j e a vec v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22. júla 2013, ktorým odporkyňa podľa § 259 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zák. č. 721/2004 Z.z. a § 21 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 1. mája 2010 z dôvodu, že z rozhodnutia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave č. 65305002264706 - VÚSZ/DO 2 zo dňa 25. októbra 1996 vyplýva, že navrhovateľovi bol od 1. júna 1996 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a tento dôchodok, ktorý je navrhovateľovi naďalej vyplácaný sa za výsluhový dôchodok iba považuje, naďalej je však starobným dôchodkom.

Súd tak rozhodol po tom, čo mal za preukázané, že navrhovateľ žiadosťou z 1. mája 2013 požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od 1. mája 2010, pričom už Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia v Bratislave rozhodnutím č.: 65305002264706 zo dňa 25. októbra 1996 podľa § 132 ods.1 písm. a/ zák. č. 100/1988 Zb. priznal navrhovateľovi starobný dôchodok od 1. júna 1996 vo výške 5

650,- Sk mesačne. Navrhovateľovi nebol priznaný výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa názoru súdu starobný dôchodok sa iba považuje za výsluhový dôchodok, ale zostáva naďalej starobným dôchodkom s tým, že s poukazom na názor najvyššieho súdu vyplývajúci z rozsudku sp. zn. 9So/41/2008 zo dňa 29. septembra 2008 vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu podľa zák. č. 100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení a preto v zmysle § 67 ods. 4 zák. č. 328/2002 Z.z. má navrhovateľ možnosť požiadať Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia o zvýšenie už priznaného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31. decembri 2003 vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia.

Na základe toho súd dospel k záveru, že odporkyňa postupovala v súlade s príslušnými právnymi predpismi a jej rozhodnutie preto potvrdil.

Proti rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, ktorým namietal, že s názorom krajského súdu, že starobný dôchodok, ktorý bol priznaný navrhovateľovi podľa zákona č. 100/1988 Zb. a vyplácaný Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia sa len považuje za výsluhový dôchodok, naďalej je však starobným dôchodkom pre jeho nesprávnosť nie je možné súhlasiť.

Podľa jeho názoru súd na predmetný právny vzťah nesprávne aplikoval ustanovenie § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov, nakoľko toto ustanovenie sa týka starobných dôchodkov policajtov, avšak navrhovateľ nikdy nebol policajtom, ale vojakom povolania. Rovnako zákon č. 114/1998 Z. z. upravoval sociálne zabezpečenie vojakov a nie policajtov. Keďže navrhovateľ bol vojakom, ktorého priznaný starobný dôchodok bol transformovaný podľa ustanovenia § 91 ods. 1 zákona č. 114/1998 Z. z. na výsluhový dôchodok krajský súd mal na vec aplikovať ustanovenie § 125 ods. 13 zákona č. 328/2002 Z. z., z obsahu ktorého vyplýva, že tento zákon uznáva za výsluhové dôchodky aj výsluhové dôchodky priznané vojakom podľa zákona č. 114/1998 Z. z. Nerešpektovaním tohto zákonného stavu by došlo k neoprávnenému a nezákonnému zásahu do práv navrhovateľa a jeho diskriminácii voči iným poberateľom dávok výsluhového zabezpečenia, ktorým bol napr. priznaný výsluhový dôchodok po nadobudnutí účinnosti zákona č. 114/1998 Z. z. resp. zákona č. 328/2002 Z. z. a z dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme súběžne poberajú starobný dôchodok.

Podľa názoru navrhovateľa, krajský súd na vec nesprávne aplikoval aj ustanovenie § 261 ods. 3 a § 293 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v súvislosti s možnosťou navrhovateľa požiadať o zvýšenie starobného dôchodku už priznaného za obdobie dôchodkového poistenia získané po 31.12.2003, keďže sa tento nárok na navrhovateľa nevzťahuje.

Podľa jeho názoru krajský súd na základe vykonaného dokazovania nesprávne vec právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu Banskej Bystrici zrušil, ako aj rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 22.07.2013 a vec jej vrátil na nové prerokovanie a rozhodnutie a zároveň si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia odvolacieho konania.

V prípade potvrdenia rozsudku krajského súdu navrhol, aby vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody uvedené navrhovateľom v odvolaní nepovažuje za opodstatnené. Pripomenula, že rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave č. 65305002264706 - VÚSZ/DO 2 zo dňa 25. októbra 1996 bol navrhovateľovi od 1. júna 1996 priznaný starobný dôchodok podľa § 132 zák. č. 100/1988 Zb. o

sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a tento dôchodok, ktorý je navrhovateľovi naďalej vyplácaný, preto všetky prípadné nároky na zvýšenie starobného dôchodku patria do kompetencie práve osobitného orgánu sociálneho zabezpečenia. Starobný dôchodok sa za výsluhový dôchodok iba považuje, naďalej je však starobným dôchodkom podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, pričom vznik ďalšieho nároku na starobný dôchodok právne predpisy neumožňujú.

Navrhla preto, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že krajského súdu je potrebné zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 24. augusta 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľ je od 1. júna 1996 poberateľom starobného dôchodku, priznaného mu rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave č. 65305002264706 - VÚSZ/DO 2 zo dňa 25. októbra 1996 podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Navrhovateľovi tento dôchodok naďalej patrí a za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z. sa iba považuje. Výsluhový dôchodok podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z.z. mu priznaný nebol, ani mu naň nevznikol nárok. Keďže navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok pred 1. januárom 2005 a starobný dôchodok mu aj bol od 1. júna 1996 priznaný, ustanovenie § 273 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. sa na neho nevzťahuje.

Vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu podľa zákona č. 100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Takýto záver vyplýva z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, napríklad aj z rozhodnutia vydaného v obdobnej veci sp. zn. 9So/129/2010 z dňa 24.11.2011 a od ktorého nemá odvolací súd dôvod sa odkloniť. Z jeho obsahu vyplýva aj to, že žiadosť o starobný dôchodok podľa § 65 zákona bolo možné posúdiť iba ako žiadosť o zvýšenie starobného dôchodku, k čomu nie je daná právomoc odporkyne, ktorá nerozhodovala o priznaní starobného dôchodku a tento dôchodok navrhovateľovi ani nevypláca, preto na rozhodnutie o žiadosti navrhovateľa je daná právomoc vojenského útvaru sociálneho zabezpečenia.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., t. j. podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. už ku dňu 1. júna 1996. Tento nárok mu zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že o priznanie ďalšieho starobného dôchodku od 1. mája 2010 a jeho výplatu požiadal žiadosťou z 1. mája 2013.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom krajského súdu (totožným s vyjadrením odporkyne k odvolaniu navrhovateľa) o nedostatku právomoci odporkyne o tejto žiadosti rozhodnúť a o tom, že táto správne patrí príslušnému orgánu s poukazom na ust. § 67 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z.z. Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.

Podľa § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na dávku vzniká dňom splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, prípadne vykonávacími predpismi.

Podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a ustanovenia právnych predpisov odporkyňa nie je oprávnená (a ani nemala) v danom prípade o žiadosti o starobný dôchodok rozhodnúť. Táto kompetencia, vrátane posúdenia nároku na následné zvýšenie starobného dôchodku za dobu zamestnania po dovŕšení dôchodkového poistenia patrí príslušnému Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia. Keďže zákon č. 461/2003 Z.z. neupravuje postup odporkyne v prípade, ak nie je kompetentná na rozhodnutie, v takom prípade mala odporkyňa postupovať podľa všeobecného predpisu o správnom konaní (§ 20 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok).

S odkazom na uvedené odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za nesúladne so zákonom a preto § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 250j ods. 2 písm. e/ O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd neprihliadol na námietku navrhovateľa vytýkajúcu nesprávnu aplikáciu ust. § 125 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z., keďže je zrejmé, že išlo o omyl v odkaze na príslušné ustanovenie zákona a súd mal na mysli ods. 4 citovaného ustanovenia týkajúce sa profesionálnych vojakov a obdobne nezohľadnil ani námietku vytýkajúcu nesprávnu aplikáciu ust. § 261 ods. 3 a § 293l ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z., ktoré vyplývajú z odkazu samotného súdom citovaného zákonného ust. § 67 ods. 4 tohto zákona. Vzhľadom na to, že relevantná právna úprava postupu súdu v správnom súdnictve inštitút dovolania nepozná - dovolanie nie je v zmysle ust. 250s O.s.p. prípustné, aj s poukazom na výrok rozsudku odvolacieho súdu, návrhu právneho zástupcu navrhovateľa na vyslovenie prípustnosti dovolania v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa, nebolo možné vyhovieť.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.). Z dôvodu nedostatku právomoci o žiadosti rozhodnúť postúpi žiadosť navrhovateľa v súlade s § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov na rozhodnutie Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods. 1, 2 v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. (keďže k zrušeniu napadnutého rozhodnutia došlo z iných ako navrhovateľom uplatňovaných dôvodov) a odporkyňa nebola v konaní úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.